

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعهذنامه اصالت رساله يا پايان نامه

اينجانب **مصطفى دوامى** دانش آموخته مقطع كارشناسى ارشد ناپيوسته در رشته حسابدارى كه در تاريخ ..... از پايان نامه خود تحت عنوان مقايسه ارتباط تغييرات سود خالص و تغييرات جريان نقدى عملياتى با تغييرات بازده سهام در صنايع محصولات شيميايى. " با كسب نمره ..... و درجه ..... دفاع نموده ام بدىنوسيله متعهد مى شوم:

(۱) اين پايان نامه حاصل تحقيق و پژوهش انجام شده توسط اينجانب بوده و در مواردى كه از دستاوردهاى علمى و پژوهشى ديگران (اعم از پايان نامه، كتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رويه موجود، نام منبع مورد استفاده وسائر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذكر و درج كرده ام.

(۲) اين پايان نامه قبلاً " براى دريافت هيچ مدرک تحصيلى (هم سطح، پائين تر يا بالاتر) در ساير دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالى ارائه نشده است.

(۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصيل، قصد استفاده و هرگونه بهره بردارى اعم از چاپ كتاب، ثبت اختراع و ... از اين پايان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشى واحد مجوزهاى مربوطه را اخذ نمايم.

(۴) چنانچه در هر مقطع زمانى خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشى از آن را مى پذيرم و واحد دانشگاهى مجاز است با اينجانب مطابق ضوابط ومقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصيلى ام هيچ گونه ادعايى نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگى:

مصطفى دوامى

تاريخ و امضاء:

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده اقتصاد و حسابداری، گروه حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد حسابداری (M.A)

عنوان:

مقایسه ارتباط تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی
عملیاتی با تغییرات بازده سهام در صنایع محصولات شیمیایی

استاد راهنما:

دکتر رضا تهرانی

استاد مشاور:

دکتر نازی محمدزاده اصل

نگارش:

مصطفی دوامی

پاییز ۱۳۹۰

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده اقتصاد و حسابداری، گروه حسابداری

پایان نامه برای دریافت درجه ی کارشناسی ارشد «M.A» در رشته حسابداری

با تاییدات خداوند متعال پایان نامه آقای مصطفی دوامی تحت عنوان مقایسه ارتباط تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام در صنایع محصولات شیمیایی.» ، در تاریخ ..... با نمره ..... و با امتیاز ..... مورد تایید قرار گرفت.

هیأت داوران:

۱. استاد راهنما: دکتر رضا تهرانی
امضا..... تاریخ .....
۲. استاد مشاور: دکتر نازی محمدزاده اصل
امضا..... تاریخ .....
۳. استاد داور :
امضا..... تاریخ .....
۴. مدیر گروه آموزشی :
امضا..... تاریخ .....
۵. معاون پژوهشی واحد:
امضا..... تاریخ .....

تقديم به:

سپاسگزاری:

بدینوسیله از زحمات اساتید ارجمند، جناب آقای دکتر..... (استاد راهنما) و

..... (استاد مشاور) که در تهیه و تدوین این پژوهش راهنمای اینجانب بوده اند

کمال تشکر و قدردانی را دارم.

و همچنین از کلیه همکاران، همراهان و دوستان عزیزم که در تمام مراحل تحصیل از همراهی

و پشتیبانی آنان بهره مند بودم، سپاسگزاری می نمایم.

چکیده:

تحقیق حاضر به بررسی تحلیلی ارتباط بین تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام در صنایع محصولات شیمیایی پرداخته است. بدین منظور که با استفاده از تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی بتوان تغییرات بازده سهام را پیش بینی کرد. جامعه آماری این تحقیق متشکل از صنایع محصولات شیمیایی می باشد و نمونه مورد رسیدگی از شرکت های صنعتی در طی سالهای ۱۳۸۴ لغایت ۱۳۸۹ می باشد.

در راستای این موضوع سه فرضیه تبیین شده است که فرضیه ها از نوع همبستگی می باشند و به همین جهت از رگرسیون ساده در تحلیل این فرضیه ها استفاده شده است. نتیجه تست فرضیات بدین گونه بود که فقط فرضیه اول مورد تایید قرار گرفت. یعنی سود خالص ارتباط معنی داری با تغییرات بازده سهام دارد. بطوری که ۳۸٪ تغییرات بازده سهام را می توان با متغیر تغییرات سود خالص توضیح داد.

عدم کارایی بازار بورس ایران، نوسانات شدید متغیرهای مستقل در مقابل متغیر وابسته و عوامل دیگری (همچون وضعیت اقتصادی واحدهای تجاری، نوع صنعت، نرخ تورم و...) از جمله دلایل عدم ارتباط یا وجود ارتباط ضعیف بین متغیرهای مستقل و وابسته به نظر می رسد.

بنابراین نمی توان بر روی اطلاعاتی که از جانب شرکت های پذیرفته شده در این سازمان صادر می شود اتکاء نمود چون اطلاعات صادره نمی تواند تأثیر خود را بر روی قیمت و بازده سهام این شرکت ها بگذارد. پس تغییرات جریان نقدی عملیات به عنوان بخشی از اطلاعات در جهت پیش بینی تغییرات بازده سهام شرکت ها بدلائل ذکر شده (عدم کارایی بازار اوراق بهادار)، نمی تواند مورد استفاده واقع گردد.

واژه های کلیدی :

تغییرات بازده سهام عادی، سود خالص و جریان نقدی عملیاتی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات پژوهش

۲	۱-۱ مقدمه
۳	۲-۱ تعریف مساله و بیان موضوع پژوهش
۴	۳-۱ اهداف پژوهش و ضرورت آن
۵	۴-۱ فرضیه های پژوهش
۵	۵-۱ تعریف عملیاتی متغیرها
۶	۶-۱ قلمرو تحقیق
۶	۱-۶-۱ قلمرو مکانی
۶	۲-۶-۱ قلمرو زمانی
۶	۳-۶-۱ قلمرو موضوعی
۶	۷-۱ نهادها یا موسساتی که میتواند از یافته‌های این تحقیق بهره گیرند :
۷	۸-۱ ساختار پژوهش

فصل دوم: چارچوب نظری و پیشینه پژوهش

۹	۱-۲ مقدمه
۹	۲-۲ بازارهای اوراق بهادار
۱۰	۳-۲ کارآیی بازار
۱۱	۴-۲ عوامل موثر بر بازدهی
۱۲	۵-۲ سود
۱۳	۱-۵-۲ محتوای اطلاعاتی سود
۱۴	۲-۵-۲ مفهوم سود در گزارشگری مالی
۱۵	۳-۵-۲ رشد سود
۱۵	۶-۲ سود هر سهم
۱۶	۱-۶-۲ محاسبه سود هر سهم
۱۷	۲-۶-۲ گزارشگری سود هر سهم
۱۷	۷-۲ ارتباط بین سود خالص و جریان‌های نقدی و بازده سهام
۱۸	۱-۷-۲ ارتباط بین سود خالص و جریان‌های نقدی

۲۱	۲-۷-۱-۱- صورت گردش وجوه نقد و اهمیت جریان‌های نقدی
۲۴	۲-۷-۲- ارتباط بین سود خالص و بازده سهام
۲۵	۲-۸- عوامل موثر بر ارتباط بین سود خالص و جریان نقدی عملیاتی و بازدهی سهام
۲۷	۲-۹- بازده سهام
۲۷	۲-۹-۱- بازده
۲۷	۲-۹-۲- بازده تحقق یافته در مقابل بازده تحقق مورد انتظار
۲۷	۲-۹-۳- اجزای بازده
۳۰	۲-۱۰-۱- تاریخچه و سوابق تجربی پژوهش
۳۰	۲-۱۰-۱- مقدمه
۳۰	۲-۱۰-۲- مروری بر پژوهش‌های انجام شده در ایران
۳۱	۲-۱۰-۳- مروری بر پژوهش‌های انجام شده در جهان

فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش

۳۶	۳-۱- مقدمه
۳۶	۳-۲- فرضیه تحقیق
۳۷	۳-۳- جامعه آماری پژوهش
۳۸	۳-۴- حجم نمونه آماری
۳۸	۳-۵- جمع‌آوری داده‌های پژوهش
۳۸	۳-۶- روش پژوهش
۳۹	۳-۷- روش‌های آماری و انواع آزمون‌های فرضیه‌ها
۴۱	۳-۸- توابع آماری
۴۱	۳-۹- ضریب تعیین
۴۲	۳-۱۰- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۴۳	۳-۱۱- خلاصه فصل

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها

۴۵	۴-۱- مقدمه
۴۵	۴-۲- تجزیه و تحلیل داده‌ها
۴۶	۴-۳- توصیف اطلاعات گردآوری شده پژوهش
۴۷	۴-۴- آزمون فرضیه‌های پژوهش

۴۷	..... ۱-۴-۴ آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش
۴۸	..... ۲-۴-۴ آزمون فرضیه‌ی اول
۵۰	..... ۳-۴-۴ آزمون فرضیه‌ی دوم
۵۲	..... ۴-۴-۴ آزمون فرضیه سوم
۵۳	..... ۵-۴-۴ نتیجه‌گیری نهایی از آزمون فرضیه‌های پژوهش

فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها

۵۵	..... ۱-۵ مقدمه
۵۵	..... ۲-۵ خلاصه تحقیق
۵۶	..... ۳-۵ نتایج حاصل از آزمون فرضیات تحقیق
۵۸	..... ۴-۵ پیشنهادها جهت استفاده کنندگان از نتایج پژوهش
۵۸	..... ۵-۵ پیشنهادها به پژوهشگران آتی
۵۹	..... ۶-۵ محدودیت‌های تحقیق
۶۰	..... فهرست منابع و مآخذ

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۸	جدول شماره ۱: فهرست نمونه آماری تحقیق
۴۷	جدول ۴-۱: آمار توصیفی
جدول شماره ۴-۲:	بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنف
۴۸	
جدول شماره ۴-۳:	نتایج آزمون فرضیه اول، رابطه بین تغییرات سود خالص و تغییرات بازده سهام برای سالهای ۸۴-۸۹
۴۹	
جدول شماره ۴-۴:	نتایج آزمون فرضیه دوم، رابطه بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی و تغییرات بازده سهام برای سالهای ۸۴-۸۹
۵۰	
جدول ۴-۵:	
۵۲	

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱ مقدمه

یکی از ابزارهای اصلی برای گسترش و تعمیق بازار سرمایه، ارتقاء سطح تحلیل در این بازار است بدون انجام تحقیقات و تحلیل‌های گسترده و جامع در بازار سرمایه، نمی‌توان انتظار داشت که جایگاه آن در اقتصاد ملی رشد یابد. بررسی مختصر سیر تحولات بورس اوراق بهادار تهران، به عنوان رکن اصلی بازار متشکل سرمایه در اقتصاد ایران، نشان می‌دهد که همواره خلاء تحلیل بر این بازار حاکم بوده است. اما ظرف چند سال اخیر، گام‌های امیدوارکننده‌ای در جهت بهره‌گیری از شاخص‌ها و روش‌های استاندارد جهانی برای تحلیل بازار سرمایه کشورمان برداشته شده است. با این حال، هنوز تا حد مطلوب و ایده‌آل سطح تحلیل در بازار سرمایه، فاصله زیادی داریم و فضای گسترده‌ای برای کار در این زمینه وجود دارد.

اصولاً سرمایه‌گذاران در موقع خرید یا فروش سهام عادی باید بررسی‌های مختلفی انجام دهند. به عبارت دیگر آنها عوامل زیادی را در هنگام سرمایه‌گذاری مد نظر قرار می‌دهند. زیرا نقدترین دارایی خود را به سهام تبدیل می‌کنند. اگر سرمایه‌گذاران بدون توجه به عوامل مختلف سرمایه‌گذاری کنند، نتایج مطلوبی از سرمایه‌گذاری عاید آنها نمی‌شود. این موضوع بیشتر در کشورهایی مطرح است که بورس کارایی ندارد. در زمان انتخاب سهام، مهمترین موضوع برای فرد سرمایه‌گذار این است که چه مبلغی را برای هر سهم پرداخت نماید. تعیین دقیق مبلغ پرداختی برای هر سهم به تجزیه و تحلیل‌هایی نیاز دارد. هدف اصلی از تجزیه و تحلیل سرمایه‌گذاری، محاسبه ارزش فعلی عایدات آتی هر سهم است. در بازار کارای سرمایه تمام اطلاعات مربوط به اوراق بهادار در قیمت بازار منعکس است و هر اطلاعات جدیدی که به بازار وارد می‌شود، سریعاً قیمت اوراق بهادار را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

به دلیل اینکه اکثر سرمایه‌گذاران اطلاعات اندکی راجع به نحوه سرمایه‌گذاری دارند و قادر به بکارگیری همه‌ی اطلاعات مربوط به شرکت‌هایی که مایل به سرمایه‌گذاری در آنها هستند، نمی‌باشند لازم است که بوسیله تحقیقات، معیارهایی فراهم شود که سرمایه‌گذاران بتوانند با استفاده از آنها با دقت و سرعت مبادرت به تصمیم‌گیری و انتخاب سهام شرکت مورد نظرشان نمایند.

۱-۲ تعریف مساله و بیان موضوع پژوهش

بورس اوراق بهادار در حکم یک بازار متشکل، تسهیلات لازم را برای خریداران و فروشندگان سهام فراهم می‌نماید به نحوی که آنها بتوانند در هر زمان پول خود را به اوراق بهادار یا بالعکس تبدیل نمایند. از طرفی این سازمان تحت شرایطی سبب تامین منابع مالی شرکت‌های پذیرفته شده در آن می‌گردد. از آنجا که بورس به عنوان سازمانی در جهت تجهیز پس‌اندازها و هم‌چنین هدایت پس‌اندازها به طرف سرمایه‌گذاری‌های مولد و مفید به حال جامع و اقتصاد کشور مطرح می‌باشد، مطالعه و تحقیق پیرامون این سازمان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

شناخت بازار بورس اوراق بهادار تهران از جنبه‌ها و زوایای مختلف می‌تواند ضمن پیش‌بینی بهتر آینده این بازار و تغییرات آن، ریسک سرمایه‌گذاریها را کاهش دهد و یا بازده بیشتری را ایجاد کند. بازده سهام یکی از فاکتورهای مهم در انتخاب بهترین سرمایه‌گذاری است. اگر سرمایه‌گذاران بدون توجه به یک سری از عوامل اقدام به سرمایه‌گذاری نمایند، نتایج مطلوبی از سرمایه‌گذاری عاید آنها نخواهد شد. یکی از عواملی که سرمایه‌گذاران در سرمایه‌گذاری خود مد نظر قرار می‌دهند کسب بازدهی است، به طوری که می‌توان گفت هدف اساسی سرمایه‌گذاران از جمله سرمایه‌گذاران سهام عادی، کسب سود و بازدهی است. بازدهی سهام بستگی به دو عامل تغییرات قیمت سهام در پایان دوره نسبت به اول دوره و میزان سود نقدی دریافتی دارد. سود حسابداری که با استفاده از سیستم تعهدی تهیه می‌شود، از نظر بسیاری از استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی، ابزاری برای سنجش صورت‌های مالی، ابزاری برای سنجش عملکرد شرکت‌ها محسوب می‌شود. منظور از سنجش عملکرد شرکت‌ها ارزیابی کلی از وضعیت مالی و نتایج عملیات، به منظور اخذ تصمیمات منطقی است. به عنوان مثال، سود حسابداری می‌تواند مبنای اعتبار دهی بانک‌ها به شرکت و یا از شرایط ورود به بورس اوراق بهادار قرار گیرد. هیات استانداردهای حسابداری مالی در بیانیه شماره ۶ مفاهیم حسابداری مالی، استفاده از روش تعهدی در حسابداری را الزامی نموده است. بر این اساس، انعکاس آثار معاملات و رویدادهای شرکت لزوماً به معنای ورود و خروج وجه نقد نیست. به عبارت دیگر، در روش تعهدی اصولی نظیر تحقق تطابق به منظور انعکاس درآمدها و هزینه‌ها و محاسبه سود حسابداری مورد استفاده قرار می‌گیرد. در نهایت موفقیت یک شرکت به توانایی آن در ایجاد جریان‌های نقدی بستگی دارد. وجوه نقد از منابع مهم و حیاتی هر واحد اقتصادی است. ایجاد توازن بین وجوه نقد موجود و نیازهای نقدی یکی از مهمترین عوامل سلامت اقتصادی واحدهای تجاری و تداوم فعالیت آنهاست. در بسیاری از تصمیمات مالی، مدل‌های ارزش‌گذاری اوراق بهادار، روش‌های ارزیابی طرح‌های سرمایه‌ای و غیره، جریان‌های نقدی نقش محوری دارند (دوستیان، صدیقه، ۱۳۸۵، ۳).

با توجه به موارد فوق در این تحقیق ارتباط بین تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام صنایع محصولات شیمیایی مورد بررسی قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر در این تحقیق سعی می‌شود ارتباط و همبستگی بین متغیرها « تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی » به عنوان متغیرهای مستقل و « تغییرات بازده سهام عادی » شرکت‌های مزبور به عنوان متغیر وابسته تعیین شود تا بتوان گفت که آیا متغیر وابسته می‌تواند توسط متغیرهای مستقل توضیح داده شود؟

۱-۳ اهداف پژوهش و ضرورت آن

۱) یکی از اهداف گزارشگری مالی، فراهم نمودن اطلاعات لازم برای تفسیر وضعیت و ارزیابی توان سودآوری واحد اقتصادی است. از سوی دیگر، سرمایه‌گذاران نیز به دنبال حداکثر کردن ثروت خود هستند. صورت‌های مالی، یادداشت‌های همراه آن و به تبع آن نسبت‌های مالی از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی سرمایه‌گذاران برای تفسیر وضعیت یک واحد اقتصادی است. (بهرامفر، شمس عالم، ۲۳، ۱۳۸۳)

اقلام ترازنامه و صورت سود و زیان بر مبنای تعهدی اندازه‌گیری می‌شوند و عموماً اعتقاد بر این است که این اقلام، اندازه‌گیری‌های مفیدی از کارایی موسسه و اطلاعات مرتبطی برای پیش‌بینی فعالیت آتی موسسه و پرداخت سود سهام فراهم می‌نماید. بنابراین یکی از هدف‌های این تحقیق بررسی ارتباط بین تغییرات سود خاص حسابداری و تغییرات بازده سهام در صنایع محصولات شیمیایی می‌باشد.

۲) به دلیل جهت‌گیری‌های ذاتی و عمدی تردید وجود دارد که روش‌های حسابداری سنتی برای گزارشگری فعالیت‌های اقتصادی پیچیده امروز کفایت داشته باشد. یکی از راه‌های پرهیز از بعضی از این جهت‌گیری‌ها تاکید بر گزارشگری جریان‌های نقدی است، تا استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی بتوانند با توجه به آن پیش‌بینی‌ها خود را انجام دهند. بنابراین هدف بعدی این تحقیق بررسی ارتباط بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی و تغییرات بازده سهام در صنایع محصولات شیمیایی می‌باشد.

۳) شواهد حکایت از آن دارد که سرمایه‌گذاران برای تعیین ارزش سهام از روش‌های کمی استفاده نمی‌کنند. قضاوت‌ها مبنی بر تصورات ذهنی و اطلاعات غیر علمی است. به منظور بهبود شرایط گسترش فعالیت‌های بازار سرمایه و جلوگیری از شکست، اقداماتی که در جهت جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری صورت می‌گیرد. باید نتایج تحقیقات علمی جایگزین تصورات ذهنی گردد و چگونگی بهره‌گیری از متدهای شناخته شده آموزش داده شود تا هم مدیران و هم سرمایه‌گذاران با انتخاب شیوه‌های درست قادر به تداوم حضور خود در بازارهای سرمایه باشند و از این رهگذر چرخ‌های فعالیت‌های اقتصادی جامعه به گردش درآیند (ثقفی، آقایی، ۱۳۷۳). هدف دیگر این تحقیق تجزیه و تحلیل اطلاعات واقعی است که از این طریق، سرمایه‌گذاران را قادر نماید تا سهام شرکت‌های مختلف را با یکدیگر مقایسه کرده و سهم مورد

نظرشان را با اطمینان بیشتری انتخاب نمایند و این امر به استمرار حضور سرمایه‌گذاران به عنوان اصلی‌ترین ارکان بازار بورس، کمک خواهد کرد.

بنابراین هدف کلی این پژوهش عبارتست از:

۱- مقایسه میزان ارتباط تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی با تغییرات بازده سهام صنایع محصولات شیمیایی.

۲- تعیین اینکه کدامیک از این دو متغیر (سود خالص و جریان نقدی عملیاتی) به نوبه خود معیار بهتری برای سنجش عملکرد شرکت‌ها محسوب می‌شود.

۱-۴ فرضیه‌های پژوهش

با توجه به موضوع و هدف تحقیق بررسی می‌کنیم که آیا بین متغیرهای تغییرات سود خالص و تغییرات جریان نقدی عملیاتی (متغیرهای مستقل) با تغییرات بازده سهام (متغیر وابسته) در صنایع محصولات شیمیایی ارتباط و همبستگی وجود دارد یا خیر؟ این هدف را با انجام آزمون فرضیه‌های ذیل عملی می‌کنیم:

۱- بین تغییرات سود خالص و تغییرات بازده سهام ارتباط معنادار وجود دارد.

۲- بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی و تغییرات بازده سهام ارتباط معنادار وجود دارد.

۳- همبستگی بین تغییرات سود خالص و تغییرات بازده سهام بیشتر از همبستگی بین تغییرات جریان نقدی عملیاتی و تغییرات بازده سهام است.

۱-۵ تعریف عملیاتی متغیرها

تعریف کاربردی هر یک از متغیرها در فرضیه‌های پژوهش به شرح ذیل ارائه می‌شود.

سود خالص: عبارتست از تغییر در حقوق مالکان یک واحد در خالص دارایی‌های یک واحد تجاری طی یک دوره مالی.

جریان نقدی عملیاتی: وجوه نقد حاصل از فعالیت‌های اصلی و عملیاتی ناشی از فروش کالا یا ارائه خدمات، که طی یک دوره مالی اندازه‌گیری و گزارش می‌شود.

بازده سهام: عبارت است از نسبت کل عایدی حاصل از سرمایه‌گذاری در یک دوره‌ی معین به سرمایه‌گذاری که طی آن دوره مصرف شده است. بطورکلی بازده سهام را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$R_t = \frac{(1+a)P_{t+1} + DPS_t - P_t - C}{P_t}$$

که در این رابطه داریم:

P_t : قیمت سهم در زمان t

a : درصد افزایش سرمایه (از محل اندوخته یا آورده نقدی و مطالبات)

DPS_t : سود نقدی سهام عادی طی دوره

C : آورده نقدی به هنگام افزایش سرمایه

۱-۶ قلمرو تحقیق

در ادامه قلمروی پژوهش از سه منظر قلمروی مکانی، قلمرو زمانی و قلمروی موضوعی بیان می‌شود.

۱-۶-۱ قلمرو مکانی

صنایع محصولات شیمیایی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱-۶-۲ قلمرو زمانی

صنایع محصولات شیمیایی طی سال‌های ۱۳۸۴ الی ۱۳۸۹ در این تحقیق مد نظر خواهد بود.

۱-۶-۳ قلمرو موضوعی

موضوع این تحقیق شامل مطالعه‌ی مبانی نظری و ادبیات تحقیق انجام شده خارجی و داخلی و همچنین گردآوری و تجزیه و تحلیل ارقام و اطلاعات مالی واقعی مربوط به متغیرهای مورد نظر از طریق نشریات سازمان بورس اوراق بهادار تهران و صورت‌های مالی شرکت‌های مرتبط است.

۱-۷ نهادها یا موسساتی که می‌تواند از یافته‌های این تحقیق بهره‌گیرند :

در ادامه با برخی از نهادها و موسساتی که قادر به بهره‌برداری از نتایج این تحقیق می‌باشند آشنا می‌شویم.

✓ سرمایه‌گذاران^۱

سرمایه‌گذاران به عنوان تامین‌کنندگان منابع مالی می‌توانند با بهره‌گیری از نتایج بدست آمده در زمینه‌ی سرمایه‌گذاری‌ها تصمیمات بهتری اتخاذ کنند.

✓ بورس اوراق بهادار

با توجه به اینکه سازمان بورس اوراق بهادار تهران نقش اصلی را در جذب و تجهیز منابع مالی و هدایت آن به بخش‌های اقتصادی ایفا می‌کند، لذا این تحقیقات می‌تواند در شناسایی محدودیت‌ها و نارسایی‌ها و همچنین فعال‌تر نمودن آن موثر باشد.

✓ محققان و دانش‌پژوهان

این قبیل تحقیقات می‌تواند به عنوان مرجعی جهت استفاده دانشجویان و دانش‌پژوهان و تحلیل‌گران مالی به منظور انجام تجزیه و تحلیل‌ها و تحقیقات بعدی مد نظر قرار گیرد.

۸-۱ ساختار پژوهش

این پژوهش در قالب پنج فصل انجام گرفته است. در فصل اول به طور اجمالی کلیات پژوهش بیان گردیده است. در فصل دوم پژوهش ضمن بیان مبانی نظری پژوهش، خلاصه‌ای از تحقیقات صورت گرفته پیرامون موضوع پژوهش ارائه گردیده است. در فصل سوم، روش‌شناسی پژوهش توضیح داده شده است. در فصل چهارم پس از تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش، فرضیات پژوهش مورد آزمون قرار گرفته و نتایج هر آزمون ارائه شده است. فصل پایانی به بحث و نتیجه‌گیری نهایی از پژوهش و ارائه پیشنهادها پرداخته شده است.

فصل دوم

چارچوب نظری و پیشینه پژوهش

۲-۱ مقدمه

برای تفسیر وضعیت واحدهای اقتصادی، از اطلاعات مختلفی استفاده می‌شود. از عمده‌ترین این اطلاعات وضعیت صنعت، ترکیب سهامداران، مدیریت، اطلاعات داخلی، ترکیب تولید، بازار محصول و اطلاعات حسابداری هستند. بیشتر سرمایه‌گذاران با این سوال مواجه‌اند که با بکارگیری کدامیک از اطلاعات فوق می‌تواند آنها را به اتخاذ تصمیم بهینه رهنمون کند. نتایج فرایند حسابداری، مجموعه اطلاعات مربوط به صورتها، و از روی آنها نسبت‌های مالی همچون سود هر سهم و بازده حقوق صاحبان سهام را برای دوره‌ی مالی یک ساله فراهم می‌کند.

بسیاری از تحقیقات اخیر به بررسی توان پیش‌بینی اقلام حسابداری پرداخته است. استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی، توجه بیشتر و عمیق‌تری به قدرت پیش‌بینی اقلام مندرج در این صورت‌ها داشته‌اند. از نظر تحلیل‌گران مالی، اقلام صورت‌های مالی با توجه به میزان توان پیش‌بینی در تصمیم‌گیری، ارزش دارند. واتر معتقد است: مشاهده، تجزیه و تحلیل و پیش‌بینی‌ها باید در جهت تصمیم‌گیری باشد. این مفهوم، دیدگاهی است که می‌توان با تکیه بر تجربه گذشته تصمیمات حال و آینده را تسهیل بخشید، بدون این که تصمیمات اخذ شوند. حال این که چگونه می‌توان این خط ظریف را ترسیم نمود، به تصمیمات و این که چه کسانی آنها را اتخاذ می‌کنند و چه اطلاعاتی مربوط هستند، بستگی دارد. (دوستیان، صدیقه، ۱۳۸۵، ۱۸)

۲-۲- بازارهای اوراق بهادار

بازار اوراق بهادار به عنوان یکی از ارکان اصلی بازار سرمایه پس‌اندازهای موجود در جامعه را به جریان تولید هدایت می‌کند. در این بازار عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه با یکدیگر روبرو شده، و در نتیجه سهولت مبادله دسترسی دو گروه به یکدیگر فراهم می‌گردد. امروزه در همه‌ی کشورها تحرک و رونق بورس اوراق بهادار به عنوان یکی از شاخص‌های سلامت و پویای اقتصاد شناخته می‌شود و بازار اوراق بهادار از این طریق به کارایی تخصیص وجوه کمک می‌کند. بی‌شک رونق و گسترش بورس اوراق بهادار بستگی به رونق و عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در آن دارد. هرچه این شرکت‌ها در عملکرد خود موفق-